

INTRANET- FIRMASISENE INTERNET

Kirjutas Isahiir

Wednesday, 16 November 2005

Intranet- firmasisene Internet

Internetti võib vaadelda mitmelt seisukohalt. Esiteks on see grandioosne tehniline lahendus. Saada miljoneid arvuteid toimima stabiilselt ühes globaalses võrgus on suurejooneline tehnikasaavutus. Teiseks on see sotsiaalne nähtus, kus täiesti uuel moel on loodud globaalne suhtlus ja informatsiooni vahetamise süsteem.

Interneti kui uue meediumi suur mõju on seotud just võrgu toimimise sotsiaalsete aspektidega. Selles artiklis vaatame aga Internetti ja sellest tuletatud tehnoloogiaid argipäevase töövahendina firma toimetamistes.

Interneti ja võrguteenuste kasutaja suhteid võiks tinglikult näidata kolmel viisil. INTERNET ja mina, Internet ja Mina ning Internet ja MINA. Esimesena toodud suhe on valdav Internetiga esmatuvust tegijate juures. Internet on suur, tundmatu ja tulvil informatsiooni, mida me ei oska veel käsitleda. Ka Interneti võimaluste ja vahenditega tutvumine on siis veel algusjärgus. See on periood, kus valdav info liikumise suund on võrgust kasutajale. Uuritakse maailma eri nurkades üles pandud infolehekülgi, loetakse uudiseid, vahetatakse posti. Sellise suhtluse võrguga võiks liigitada suhteliselt passiivseks. Mida tuttavamaks saab aga Interneti kasutamine, seda aktiivsemaks muutub kasutaja omapoolse info esiletoomisega võrgus. Tavaliselt pannakse üles oma infolehekülg, postitatakse teateid uudisgruppidesse ja otsitakse sealt abi oma probleemidele või abistatakse teisi, osaletakse vestlusgruppides ja, miks ka mitte, pakutakse oma tooteid müügiks Interneti vahendusel. Selline osalemine Interneti toimetustes võimaldab loomulikult võrgust oluliselt rohkem kasu saada.

Tundub, justkui oleks sellega võimalused ammendatud: mida enam on siis võimalik võrguga teha? Siin võiks siis käsitleda suhet MINA ja Internet. Nagu kirjapilt vihjab, on siin põhiohk suunatud kasutajale ning Internet on vaid abivahendiks kasutajale tema sidevajaduste rahuldamiseks. Sellise suhte puhul on rõhuasetused jälle oma õigetele kohtadele paigutatud, sest tehnilised vahendid peaksid olema abivahendid inimesele, mitte inimene lisandiks tehnilisele süsteemile. Selliseks tehniliseks lahenduseks võiks olla firma omaenda väike Internet- *intranet* ehk sisevõrk.

Intranet

-on firmasisese infosüsteemi realiseerimine Interneti vahenditega. See on justkui Interneti minimudel firma sees. Kasutatakse samu töövahendeid nagu Interneti puhul, kuid info levik on piiratud teatud isikute ringiga.

Tavaliselt sisaldab firma infosüsteem kesksel andmebaasi, mis tihti on realiseeritud SQL- baasina, mingi ühise ajaplaneerimise süsteemi ja võib-olla ka dokumentide arhiivi elektronkujul. Enamasti on kõigil nendel rakendustel oma spetsiifiline kasutajaliides, mis vajab õppimist. Kui midagi muudetakse, on vaja ringi õppida. Selline protsess on aeganõudev ja firma seisukohast kulukas. Intraneti idee kohaselt, on kõige aluseks hüperteksti põhimõttel toimiv infolehekülgede süsteem, mis Internetis on tuntud kui WWW. Kõik firma infosüsteemi toimingud sooritatakse sellisel juhul ühetaolise, lihtsa ja intuiitse kasutajaliidese kaudu ning intraneti sisemiste toimingute keerukus jääb kasutaja jaoks peidetuks. Muudatused kajastuksid kasutajale küll muutunud ekraanipildina, kui kogu navigatsioonisüsteem ja selle põhimõte jääb kasutajale muutumatuks. Pöördumised andmebaasi, arhiiviotsingud ja muud vajalikud toimingud realiseeritakse intranetis WWW serverarvuti programsete liidestena, nii et üleminek intraneti kasutamisele firmas on võimalik suhteliselt valutultilma juba eksisteerivad andmestruktuure muutmata. Interneti tehnoloogia kasutuselevõtt firma sisevõrgus toob automaatselt kaasa ka võimaluse hajutada infosüsteem kas või globaalses ulatuses. Vajalike andmete kättesaamine on võimalik samu vahendeid kasutades kõikjalt, kus on olemas ligipääs Internetti. Loomulikult on otstarbekas sellisel juhul rakendada turvameetmeid, et tundlikud andmed ei satuks võõrastesse kätte.

Intraneti kasutamise positiivsele poolele võiks veel kanda suhteliselt väikest ressursinõudlikkust, nii serverarvutitele kui ka edastusmeediumile. Seetõttu on andmetele ligipääs ka laivõrgu kaudu suhteliselt kiire (sõltub küll eri faktoritest ja võib

teatud tingimustel olla ka väga aeglane). Samuti pole kasutaja seotud teatud kindla operatsioonisüsteemiga või tootjaga, sest nii serveri, kui kliendi tarkvara on olemas kõikidele enamkasutatavatele operatsioonisüsteemidele. Paljudel juhtudel on klienditarkvara litsentsivaba. Seega ei tähenda töökohtade arvu suurenemine uusi väljaminekuid firmale nii nagu see on kujunenud traditsiooniliste lahenduste puhul.

Miski pole puudusteta. Ka intraneti ideele võivad komistuskiviks saada nii mitmedki asjaolud. Esiteks peab tõdema, et traditsiooniline grupitarkvara on tihti oma valdkonnas paremate omadustega kui intraneti vahenditel realiseeritud tarkvara. Teiseks eksisteerivad veel olulised kitsendused olemasolevate andmebaaside kasutamiseks WWW tehnoloogia abil. Kolmandaks on HTML- keel ikka veel piiratud võimalustega, selleks et selles korralikku klient-serer tarkvara kirjutada. JavaScript, cgi- programmid ja muud HTML-keelele lisatavad abivahendid on selles valdkonnas küll jõudsalt arenemas. Viimase piiranguna tuleks muidugi mainida ka TCP/IP protokollide kasutamise möödapääsmatust.

Intraneti idee on tasapisi siiski tuult tiibadesse saamas ja sellekohased tooteidki turule päris palju siginenud. Selleks, et luua intranetti, on muidugi esimese asjana vaja WWW serverit. See on juba niivõrd traditsiooniline Interneti tarkvara, et saadaval nii kommerts- kui ka priivarana.

Olemasolevate andmebaaside kasutamiseks on mitmeid lahendusi. Enamlevinud on ODBC- standardile vastav programne liides, kuid tihti on tootja realiseerinud vaid oma põhitootetele sobiva liidese. Märkimist väärt on ehk Oracle ja Sybase. Dokumendiarhiiviga töötamiseks on müügil väga erinevate võimalustega tarkvara. Paremad suudavad lugeda ja otsida mitmes eri vormingus dokumente ja neid käigupealt HTML- vormingusse teisendada. Tööprotsessi kordineerimiseks WWW serveri vahendusel on olemas vähemalt paar paketti. Action WorkFlow Metro võimaldab firmasisest tööprotsessi mõjutada ka väljastpoolt klientide ettepanekute ja nõudmiste kaudu. Sellise tarkvara abil saab muuta firma reageeringuid turu nõudmistele väga kiireteks ja paindlikeks. Selle eest tuleb maksta aga palju raha. Lisaks on intranetis loomulikult kasutatavad kõik Interneti maailmast tuntud teenused- elektronpost, uudisegrupid - mida vaid süsteemi loojad peavad vajalikuks kasutusele võtta.

Interneti areng on olnud tormiline ning ka intraneti kasutamine leiab üha rohkem rakendust, kuid kas ja kunas võiks intranet olla meie kõigi igapäevases kasutuses, seda näitab tulevik.

Kasutatud kirjandus:

Intranet- firmasisene Internet (Urmas Aalja) AM 9/1996

KOMMENTAARID

Powered by Azrul's Jom Comment

Sulge aken